

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 70 00
F: 01 478 74 25
E: gp.mop@gov.si
www.mop.gov.si

Številka: 001-198/2019
Datum: 22. 11. 2019

Mag. Dejan Židan
Predsednik DZ RS

**Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje g. Tomaža Lisca v zvezi s
 problematiko kormoranov**

Spoštovani predsednik Državnega zbora RS!

Name in na ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, dr. Aleksandro Pivec ste naslovili pisno poslansko vprašanje g. Tomaža Lisca v zvezi s problematiko kormoranov. V prilogi vam pošiljam odgovor na tiste dele poslanskega vprašanja, ki so v pristojnosti ministrstva za okolje in prostor.

Lep pozdrav,

Simon Zajc
MINISTER

Priloga: - odgovor na pisno poslansko vprašanje

V vednost: - dr. Aleksandra Pivec, ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Priloga:

Odgovor ministra za okolje in prostor, g. Simona Zajca na pisno vprašanje poslanca Tomaža Lisca v zvezi s problematiko kormoranov

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije gospod Tomaž Lisec je dne 6. 11. 2019 (št. dopisa 020-07/19-1705/0002) na ministra za okolje in prostor, g. Simona Zajca in ministrico za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, dr. Aleksandro Pivec naslovil pisno vprašanje v zvezi s problematiko kormoranov. Vprašanja se glasijo:

- 1. Kateri ukrepi so bili storjeni v letih 2017, 2018 in 2019 pri želji po zmanjšanju vpliva in števila kormoranov v Sloveniji? Kateri v praksi in kateri na zakonodajnem področju?**
- 2. Ali se razmišlja o oprostitvi plačila koncesije za vse ribiške družine za naslednja leta zaradi enormne resne škode, povzročene na ribah kot posledica večletnega neustreznega ukrepanja pristojnih državnih organov?**
- 3. Ali se razmišlja o sistemski in pravični rešitvi problematike glede dolžnosti dvojnega plačevanja dajatev državi za ribiško upravljanje?**
- 4. Kateri ukrepi bodo storjeni v letih 2020 in 2021 pri želji po zmanjšanju vpliva in števila kormoranov v Sloveniji? Kateri v praksi in kateri na zakonodajnem področju?**

V nadaljevanju so podani odgovori na tiste dele poslanskega vprašanja, ki so v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor.

Odgovor na 1. vprašanje

Na zakonodajnem področju (kamor lahko štejemo tudi akte, ki jih Vlada sprejema s sklepom) je Vlada RS na seji 13. 4. 2017 sprejela Dolgoročni program za zmanjševanje vpliva kormorana na ribje vrste v celinskih vodah (2017 – 2027). Cilj tega programa je zmanjšati vpliv povečanega plenjenja kormorana na doseganje ugodnega stanja Natura vrst rib, za ostale vrste rib pa zmanjšati vpliv povečanega plenjenja kormorana na populacijska nihanja (vključno s številčnostjo in gostoto) in starostno strukturo do ravni, ki še omogoča viabilnost posamične ribje populacije.

Na število kormoranov, ki se pojavljajo v Sloveniji, se praktično ne da vplivati, ker predstavljajo v Sloveniji prezimujoči kormorani okvirno 0,6 % evropske populacije. V Sloveniji prezimuje okvirno med 2.100 in 4.800 kormoranov. V sosednjih štirih državah prezimuje bistveno večje število kormoranov. Kormorani veljajo za zelo mobilno vrsto ptice in dnevno preletijo od 30 - 50 km in na podlagi izkušenj iz drugih evropskih držav bi se tudi ob bistveno večjem številu odstreljenih osebkov v Sloveniji prezimujoča populacija nadomestila z osebkami iz sosednjih držav. Izven zimskega obdobja pa je število kormoranov v Sloveniji še nižje.

Na upravnem področju je MOP za zmanjševanje vpliva kormorana na ribje vrste v celinskih vodah nato v letu 2017 za 12 skupin vodotokov, ki so dokazano pomembna za ribje vrste, posebej izpostavljene plenjenju kormorana, po uradni dolžnosti izdal ribiškim družinam petletno dovoljenje za plašenje kormoranov, lovskim družinam pa dovoljenje za odstrel omejenega števila kormoranov (139 vsako leto).

V praksi je izvajanje odvisno od aktivnosti in zainteresiranosti lovskih in ribiških družin. Ribiške družine o izvajanju vsako leto poročajo ministrstvu. Po naši oceni izvajanje poteka dobro na odsekih vodotokov, kjer so ribiške družine bolj izkušene in večje branjenja (s plašenjem) in kjer

imajo dobro utečeno sodelovanje z lovskimi družinami (in odstrel povečuje učinek plašenja). Na uspeh vpliva tudi naravo-geografska lega vodotoka, zato povsod ni mogoče pričakovati enake učinkovitosti.

Izvaja se tudi ohranjanje obstoječih naravnih vodotokov v naravnem stanju. Zakon o ohranjanju narave določa sodelovanje ZRSVN v postopkih priprave načrtov upravljanja voda, letnih programov urejanja voda, v postopkih presojanja planov in posegov kot tudi pri prostorskem načrtovanju. V vseh teh postopkih ZRSVN zagovarja interese varstva narave, podaja usmeritve ter sodeluje v postopkih usklajevanja. Zakonska možnost sodelovanja pri pripravi prostorskih planov in posegov sicer še ne pomeni, da so tehnične rešitve, ki lahko zagotavljajo boljši habitat vrste, sprejete. Interes varstva narave se v teh postopkih tehta z interesom zagotavljanja protipoplavne varnosti in predlagane tehnične rešitve, kadar zmanjšujejo protipoplavno varnost, niso sprejete

Dodatno pa na za ribe pomembnih odsekih vodotokov v območjih Natura 2000 spodbujamo izvajanje projektov renaturacije, vključno takšne, ki za ribe pomenijo spreminjanje (deloma) zaprtih vodnih sistemov v odprte. Vodotoki z močno spremenjeno naravno morfologijo in številnimi, za ribe neprehodnimi pregradami le-tem zmanjšajo mobilnost in možnosti za umikanje ter skrivališča. Renaturacije, ki te ovire odpravljajo, potekajo na Vipavi.

Odgovor na 2. vprašanje je v pristojnosti MKGP.

Odgovor na 3. vprašanje

Na vprašanje poslanca podajamo odgovor le v delu, ki je v pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor, in sicer glede plačila vodnega povračila, kar je urejeno z Zakonom o vodah. Koncesijska dajatev za ribiško upravljanje pa je v pristojnosti MKGP.

V drugem odstavku 105. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15; v nadaljevanju: ZV-1) je določeno, da splošna raba obsega zlasti rabo vodnega ali morskega dobra za pitje, kopanje, potapljanje, drsanje ali druge osebne potrebe, če takšna raba ne zahteva uporabe posebnih naprav (vodne črpalke, natege in podobno) ali zgraditve objekta in naprave, za katero je treba pridobiti dovoljenje, skladno s predpisi na področju urejanja prostora in graditve objektov.

V 108. členu ZV-1 je določeno, da je za rabo vode, ki presega meje splošne rabe, za rabo naplavin in podzemnih voda treba pridobiti vodno pravico na podlagi vodnega dovoljenja, koncesije oziroma posebno rabo vode evidentirati (posebna raba vode).

V drugem odstavku 21. člena ZV-1 je določeno, da je posebna raba vodnega dobra mogoča samo na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije ob izpolnitvi pogojev iz prejšnjega odstavka, in če bistveno ne omejuje splošne rabe.

V prvem odstavku 125. člena ZV-1 je določeno, da je vodno dovoljenje med drugim potrebno pridobiti tudi za neposredno rabo vode za izvajanje športnega ribolova v komercialnih ribnikih (6. točka tega člena) in za drugo rabo, ki presega splošno rabo po tem zakonu, pa zanjo ni treba pridobiti koncesije po tem zakonu in ne gre za posebno rabo, za katero v skladu s petim odstavkom 108. člena tega zakona pridobitev vodne pravice ni potrebna (12. točka). V primeru rabe vode za polnjenje ribnika, zadrževalnika, gramoznice, akumulacije, ki je prilagojena aktivnosti posamezne ribiške družine in presega meje splošne rabe vode na takem vodnem objektu, gre za posebno rabo vode, za katero se vodno dovoljenje podeli na podlagi 12. točke prvega odstavka 125. člena ZV-1.

Vsak imetnik vodne pravice (vodnega dovoljenja) je dolžan plačevati vodno povračilo (124. člen ZV-1). Dolžnost plačila dajatev za obremenjevanje voda je določena v 6. členu ZV-1, v katerem je navedeno, da se za vsako rabo vodnega ali morskega javnega dobra ali naplavin, razen za splošno rabo, plačuje plačilo za vodno pravico in vodno povračilo, skladno z določbami tega zakona. Vodno povračilo imetnikom vodne pravice predstavlja obveznost plačila za povrnitev

stroškov rabe vode, ki jih povzročajo imetniki vodnih pravic s posebno rabo vode po različnih namenih. Z namenom trajnostne uporabe vodnih virov se vsi imetniki vodne pravice, ki uporabljajo vodo za različne namene dolžni prispevati k pokrivanju stroškov, ki nastajajo in s tem prispevajo k izvajanju ukrepov upravljanja voda. Namen vodnega povračila je nadomestiti stroške, ki so povzročeni z obremenjevanjem voda, po načelu, da stroške nosi njihov povzročitelj.

V odgovoru Vlade Republike Slovenije, št. 34200-1/2016/9 z dne 28. 3. 2017, na dopis Ribiške zveze Slovenija glede reševanja problema povečane prisotnosti kormoranov na slovenskih vodotokih in dvojne finančne obremenitve ribiških društev je bilo pojasnjeno, da pri plačilu zakonsko določenih dajatev ribiških družin ne gre za anomalijo sistema in za dvojno plačevanje dajatev. Obveznosti iz naslova izvajanja ribiškega upravljanja v ribiških okoliših celinskih voda (ali koncesijske dajatve) izhajajo iz koncesijske pogodbe. Koncesionar (ribiška družina) s pridobitvijo koncesije za upravljanje z ribami pridobi le pravico do upravljanja z ribami v ribiških okoliših. Za posebno rabo vode, ko se voda rabi oziroma odvzema iz kateregakoli vodnega vira (podzemna ali površinska voda), je potrebno pridobiti vodno dovoljenje in plačati vodno povračilo. Plačilo vodnega povračila je zakonska obveznost, katero je uporabnik dolžan spoštovati in plačevati in ni zajeta v koncesijsko pogodbo, s katero je urejeno ribiško upravljanje.

Kot je bilo pojasnjeno v odgovoru Vlade Republike Slovenije z dne 28. 3. 2017 je plačilo vodnega povračila zakonska obveznost, ki ni zajeta v koncesijsko pogodbo ribiškega upravljanja, kar pomeni, da ne gre za anomalijo sistema in dvojnega plačila dajatev.

Odgovor na 4. vprašanje

S ciljem zmanjšanja vpliv povečanega plenjenja kormorana na ribe bo v letih 2020 in 2021 MOP še naprej spremljal izvajanje pravnomočnega dovoljenja, ki poteče leta 2022 in pravočasno pristopil k izdaji novega dovoljenja.

Prav tako bo še naprej izvajal ukrepe, naštetih v odgovoru na prvo vprašanje. V letu 2020 pričakujemo tudi začetek izvajanja projektov renaturacij na reki Dravi in na reki Muri.